

SPRAWOZDANIE

za rok 1936.

**UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA
w TOMASZOWIE Maz.**

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA
W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM.

SPRAWOZDANIE
z działalności Ubezpieczalni
w roku 1936.



Zakłady Graficzne
Feliksa Pruskiego w Tomaszowie Maz.



1. Podstawy prawne działalności Ubezpieczalni.

Ubezpieczalnia Społeczna w Tomaszowie Mazowieckim należy do małej grupy t. zw. ubezpieczalni nowych; powstała dopiero z dniem 1 stycznia 1934 r., powołana do życia rozporządzeniem p. Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 grudnia 1933 r. (Dz.U.R.P. Nr. 819).

Zadania Ubezpieczalni polegają na wykonywaniu przepisów „Ustawy o ubezpieczeniu społecznym“ z dnia 28 marca 1933 r. (Dz.U.R.P. № 51 poz. 396), znowelizowanej w następstwie rozporządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. № 95, poz. 855) i obejmują swoją działalnością pięć rodzajów ubezpieczeń:

A. Normowane wymienioną ustawą z dnia 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznym:

- 1) na wypadek choroby i macierzyństwa,
- 2) na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej (t. zw. „ubezpieczenie wypadkowe“),
- 3) na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wszelkich przyczyn (t. zw. „ubezpieczenie emerytalne robotników“).

B. Normowane rozporządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz.U.R.P. № 106, poz. 911) w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 15.III.1934 r. o zmianie w. rozporządzenia (Dz.U.R.P. № 39, poz. 347)

- 4) na wypadek braku pracy pracowników umysłowych,
- 5) na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu, na starość i na wypadek śmierci pracowników umysłowych (t. zw. „ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych“).

2. Okrąg działania i charakterystyka terenu.

Ubezpieczalnia Społeczna w Tomaszowie Mazowieckim obejmuje swą działalnością tereny trzech powiatów: Brzezińskiego, Rawskiego i Opoczyńskiego. Pod względem powierzchni i zaludnienia powiaty te przedstawiają się jak następuje:

<u>powiat</u>	<u>obszar</u>	<u>zaludnienie</u>	<u>na 1 km².</u>
Brzeziński	1100 km ² .	151.000	137
Rawski	1327 „	93.700	71
Opoczyński	1773 „	130.000	73

Do stycznia 1934 r., t. zn. do chwili powstania Ubezpieczalni Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim - opiekę lekarską nad grupą ludności ubezpieczonej (pracownicy i członkowie ich rodzin) piastowały:

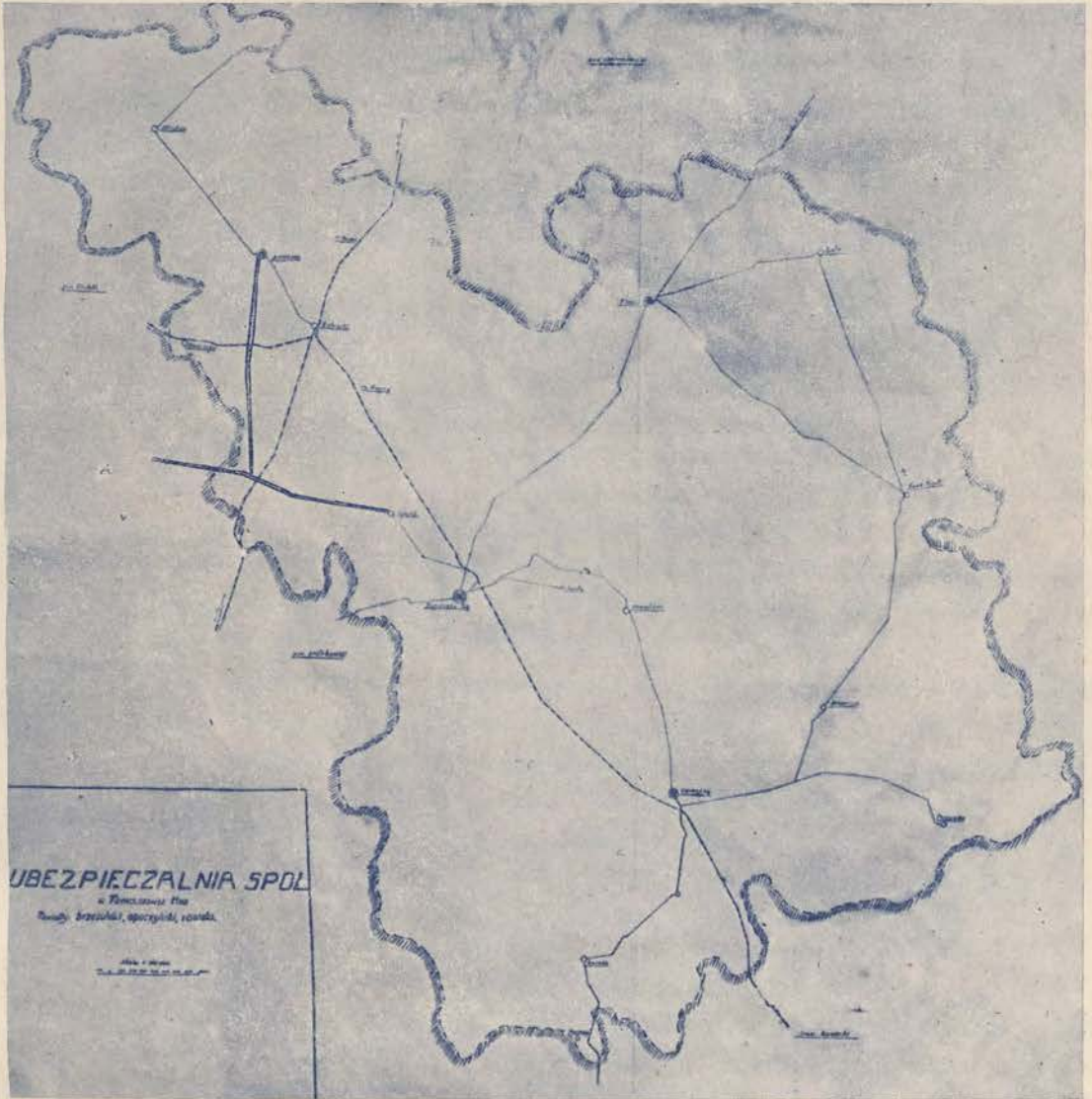
- Kasa Chorych w Łodzi, Oddział w Tomaszowie Mazowieckim, dla powiatu Brzezińskiego
- Kasa Chorych w Żyrardowie, Oddział w Rawie, dla powiatu Rawskiego
- Kasa Chorych w Radomiu, Oddział w Opocznie, dla powiatu Opoczyńskiego.

Ubezpieczalnia Tomaszowska obsługuje dziś teren o obszarze 4.200 km.², ludności około 400.000 (podane wyżej liczby dla każdego powiatu pochodzą z roku 1931; w ciągu ostatniego pięciolecia ludność się znacznie powiększyła).

Teren pracy Ubezpieczalni jest dość jednolity: równina o gruntach mało urodzajnych i obfitości lasów; ludność uboga, zajmująca się przeważnie rolnictwem, wskutek dość gęstego zaludnienia (około 100 osób na 1 km.²) zmuszona do ciężenia do nielicznych miasteczek, stwarza wielką podaż rąk roboczych, co znów wywołuje niski poziom zarobków (przed wojną masowo chodzono stąd na „sachsy“ - dziś to źródło dochodów odpadło).

Miasta przeważnie bardzo biedne, o nader ograniczonych środkach finansowych. Warunki zdrowotne opłakane, kanalizacje, dobrej wody do picia, łaźni - niema nigdzie, to też zagadnienie współpracy samorządów z instytucjami ubezpieczeń społecznych jest nader trudne do zrealizowania dla tych ostatnich, wobec zadań nader ważnych i pilnych, którym miasta same, pomimo najlepszych chęci, podołać nie są w stanie. Warunki komunikacyjne nader ciężkie: powiat Rawski nie ma ani jednej linii kolejowej, powiat Opoczyński zaledwie jedną i to drugorzędną (Łódź - Skarżysko), jedynie powiat Brzeziński, dzięki trzem liniom kolejowym mógł rozwinąć nieco większe ożywienie i skupić stosunkowo większy odsetek zakładów przemysłowych. Ponieważ kolej jest mało, a na tych, co są, ruch pociągów jest słaby - Ubezpieczalnia Tomaszowska dla wykonania rozlicznych swych zadań skazana jest prawie wyłącznie na lokomotywę kołową. Częsty z konieczności rzeczy kontakt Centrali Ubezpieczalni z 18 jej punktami leczniczymi (lekarz domowy i podręczna apteczka) - dojazd chorych do lekarza i odwrotnie, dostawa chorych do zakładów szpitalnych bądź rozpoznawczych i t. d. - wszystko to sprowadzać się musi do komunikacji szosowej. Że zaś odległości przy komunikacji szosowej są nie byle jakie, a mianowicie od 9—71 km., nic więc dziwnego, że koszty przejazdu czy przewozu w budżecie Ubezpieczalni odgrywać muszą rolę nader poważną. Wydatki na lokomotywę rosną jednak nie tylko wskutek wymienionych wyżej odległości od Centrali do punktów, ale także i z tego powodu, że bardzo znaczny odsetek ubezpieczonych mieszka nie w miejscu zatrudnienia, a po wsiach okolicznych, w promieniu 5—15 km. od miasta; ile pracy i czasu zużywać muszą lekarze Ubezpieczalni dla sprawnego obsłużenia tak daleko mieszkających chorych i ich rodzin, jak zużywa się i niszczy tabor przewozowy - opisywać byłoby zbędnym.

Przedstawione powyżej ciężkie stosunki komunikacyjne odbijają się na Ubezpieczalni nie tylko z powodu wysokich kosztów przewozu: prowadząc poza ubezpieczeniem chorobowym także i niektóre agendy ubezpieczenia długoterminowego (1) ubezpieczenie emerytalne robotnicze, 2) ubezpieczenie emerytalne i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych, 3) ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych) jak również pewne agendy Funduszu Pracy, - Ubezpieczalnia Społeczna, obowiązana do prowadzenia szczegółowych wykazów ubezpieczonych, do należytego wymierzania i punktualnego ściągania składek ubezpieczeniowych, do przyjmowania zgłoszeń i roszczeń o różne świadczenia ubezpieczenia długoterminowego, do zbierania i kompletowania całego w każdym wypadku niezbędnego materiału i t. d. - nie byłaby nigdy w stanie sprostać zadaniom powyższym jedynie przy pomocy personelu biurowego swej Centrali - musi więc z konieczności utrzymywać szereg punktów kontrolno-inkasowych. Pracownicy punktów, wykonywujący zlecenia Centrali, mają również za zadanie pilnie baczyć na to, by nikt ze zobowiązanych do ubezpieczenia nie uchylał się od swych obowiązków. Koszty utrzymania tych punktów i ich personelu obciążają poważnie koszty administracyjne Ubezpieczalni, są one jednak nie do uniknięcia, gdyż Centrala z powodu przedstawionych wyżej trudności lokomotywnych, sama tym zadaniom podołałaby nie mogła.



MAPA TERENU UBEZPIECZALNI.



3. Organa i Władze Nadzorcze Ubezpieczalni.

Organami Ubezpieczalni są:

1) RADA

2) KOMISJA ADMINISTRACYJNA — obie te funkcje, do czasu zarządzenia i przeprowadzenia wyborów, złączone są w ręku Komisarza Ubezpieczalni, mianowanego przez p. Ministra Opieki Społecznej. W ciągu roku 1936 czynności Komisarza spełniali:

do 1-go maja 1936 r. p. Julian Kowalik

od 1-go maja do końca roku—p. Adam Marszałkowicz.

3) DYREKCJA: Dyrektorem Ubezpieczalni Tomaszowskiej był w ciągu całego roku 1936 p. dr. Tadeusz Osiński; lekarzem naczelnym p. dr. Jan Kasperowicz.

4) KOMISJA REWIZYJNA: w ciągu całego roku 1936 urzędowała w składzie następującym:

przewodniczący — p. Władysław Landsberg (z grona pracodawców)

zastępca — p. inż. Stanisław Liwacz (z grona pracowników umysł.)

członkowie — p. inż. Stanisław Kaszer (z grona pracodawców)

p. Józef Karliński (z grona pracodawców)

p. Konstanty Zasłona (z grona pracowników umysł.)

p. Wincenty Piekarski (z grona robotników)

zastępcy członków — p. Aleksander Ruszkiewicz (z grona pracodawców)

p. Salomon Rubin (z grona pracodawców)

p. Władysław Wolak (z grona pracodawców)

p. Henryk Berliński (z grona robotników).

W ciągu roku Komisja Rewizyjna odbyła dwa posiedzenia w sprawie kontroli bilansu i rachunku działalności, dokonała 3 rewizyj kasy i księzkowości Ubezpieczalni.

5) KOMISJA ROZJEMCZA—instancja odwoławcza od orzeczeń Dyrektora Ubezpieczalni—w ciągu całego roku 1936 urzędowała w składzie następującym:

przewodniczący — p. inż. Aleksander Gurtzman (z grona pracodawców)

zastępca — p. Józef Goldman (z grona pracowników umysłowych)

członkowie — p. inż. Sielski Kazimierz (z grona pracodawców)

p. Lichtenstein Daniel (z grona pracodawców)

p. Matys Hugo (z grona pracodawców)

p. Polak Jan (z grona robotników)

p. Hak Jan (z grona robotników)

p. Parol Władysław (z grona pracowników umysłowych
zrzekł się - na jego miejsce - p. Józef Gmaj)

zastępcy członków — p. inż. Kwaśniewski Feliks (z grona pracodawców)

p. inż. Beatus Henryk (z grona pracodawców)

p. Rozenblum Herman (z grona pracodawców)

p. Gawroński Aleksander (z grona pracowników umysł.)

p. Piotrowski Jan (z grona robotników)

p. Krzysztofik Józef (z grona robotników).

Komisja Rozjemcza odbyła w ciągu roku 7 posiedzeń, rozpatrzyła i wydała orzeczenia w 58 sprawach. Spośród wydanych orzeczeń 53 zatwierdziły decyzję dyrektora Ubezpieczalni, 5 orzeczeń poszło po linii wniosków ubezpieczonych.

Nadzór nad całokształtem działalności Ubezpieczalni Społecznej sprawuje Ministerstwo Opieki Społecznej i Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie.

4. Administracja Ubezpieczalni.

Stan personelu administracyjnego Ubezpieczalni Tomaszowskiej w roku 1936 przedstawiał się jak następuje: Ubezpieczalnia zatrudniała 51 pracowników umysłowych (urzędników, kontrolerów zakładów pracy i inkasentów) oraz 4 pracowników fizycznych.

W porównaniu z rokiem 1935 stan liczebny personelu powiększył się nieznacznie: przybyły po dwie osoby w każdym z obu wydziałów, zmniejszyła się natomiast liczba powoływanych ad hoc dietariuszy. Zwiększenie personelu wywołanem zostało powolnym ale stałym wzrostem ilości pracy wskutek stałego zwiększania się ilości ubezpieczonych; przeciętna miesięczna wynosiła:

	<u>ubezpieczonych</u>	<u>członków rodzin</u>
1935 r.	18.807	32.694
1936 r.	19.640	35.881

Zakres czynności każdej komórki administracyjnej widoczny jest z samej jej nazwy:

Wydział Ubezpieczeniowy prowadzi szczegółową ewidencję wszystkich ubezpieczonych i członków ich rodzin (na terenie Ubezpieczalni Tomaszowskiej praca szczególnie uciążliwa, wskutek wielkiej płynności ubezpieczonych, przechodzących często z jednego zakładu pracy do drugiego, stąd po kilkaset zameldowań i wymeldowań codziennie), wydaje orzeczenie o stopniu niebezpieczeństwa pracy w każdym zakładzie, o obowiązku należenia lub nienależenia do ubezpieczenia, prowadzi szczegółową kontrolę nad wszystkimi zakładami pracy, wyszukuje tych, co się uchylają od obowiązku ubezpieczenia, wymierza należyte składki ubezpieczeniowe, przyznaje i wypłaca świadczenia chorobowe (różnorodne zasiłki, przejazdy i t. d.), wydaje przekazy na leczenie się w bratnich ubezpieczalniach, likwiduje rachunki za leczenie chorych, przekazanych tu przez bratnie ubezpieczalnie, przeprowadza wszelkie formalności, związane z leczeniem inwalidów wojennych, zbiera materiały dla świadczeń z ubezpieczenia długoterminowego, likwiduje skutki wypadków przy pracy, prowadzi ewidencję bezrobotnych pracowników umysłowych i wszelkiego rodzaju emerytów, załatwia roszczenia o renty starcze robotnicze, o jednorazowe odprawy pośmiertne, prowadzi szczegółowo odnośne statystyki.

W wydziale Finansowo - Gospodarczym sekcja poboru składek prowadzi rachunkowość należności od zakładów pracy, t. zn. przedsiębiorstw lub osób, zatrudniających siły najemne (w roku 1936 - przeciętna ilość zakładów pracy - 2.397), obciąża rachunki pracodawców za należne od nich, a wymierzone przez Wydział Ubezpieczeniowy składki, rozsyła nakazy, księguje wpływy na rachunkach płatników, rozsyła upomnienia przedegzekucyjne, cztery razy w każdym miesiącu przeprowadza rozliczenia z Funduszami Ubezpieczenia Długoterminowego za wpływy w przepisanych terminach dla tych Funduszy zainkasowane. Sekcja księgowości prowadzi kasę Ubezpieczalni i księguje wszystkie jej wpływy i wydatki, sporządza listy poborów i wypłaca cały personel, przeprowadza ubezpieczenie społeczne personelu Ubezpieczalni, załatwia wszelkie sprawy podatkowe i majątkowe, przeprowadza całość rozliczeń i wypłat Ubezpieczalni dla Funduszu Ubezpieczenia Długoterminowego i Funduszu Pracy, sporządza comiesięczne sprawozdania finansowe, opracowuje roczny preliminarz budżetowy i po zatwierdzeniu tegoż przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - czuwa nad ścisłym wykonaniu budżetu. Sekcja Gospodarcza troszczy się o porządek i czystość we wszystkich nieruchomościach, prowadzi magazyn (druki, materiały piśmienne i t. d.), prowadzi kancelarię Ubezpieczalni, przy pomocy odnośnych komisji załatwia wszelkie zakupy ew. sprzedaże, przeprowadza potrzebne remonty nieruchomości i ruchomości, troszczy się o lokale dla punktów leczniczych i kontrolnych i o potrzeby tych lokali, reguluje sprawy opału, światła i wody, zarządza całym personelem fizycznym. Latem - gdy Ubezpieczalnia

we własnym lesie prowadzi kolonię letnią dla dziatwy ubezpieczonych - Sekcja Gospodarcza zakupuje i dostarcza produkty spożywcze. Jedną z ważniejszych czynności tej sekcji jest piecza nad lokomocją: kontrola ruchu samochodowego i konnego, obsługa taboru jednego i drugiego (benzyna, smary, pasza, słoma, kucie koni, remonty aut i powozów oraz uprzęży), zapewnienie należytej obsługi pp. lekarzy i pacjentów.

Placówki administracyjne na terenie Ubezpieczalni wykonywują czynności zlecone przez Centralę: kontrolę zakładów pracy, zbierają materiały tak dla świadczeń ubezpieczenia chorobowego, jak też dla świadczeń z ubezpieczenia długoterminowego (dla rent, odpraw pośmiertnych, skutków wypadków przy pracy), wypłacają obliczone i przekazane przez Centralę Ubezpieczalni zasiłki i t. d. i t. d.

5. Organizacja lecznictwa Ubezpieczalni.

Administrację lecznictwa na terenie Ubezpieczalni prowadził lekarz naczelny. Lekarz naczelny i zastępca lekarza naczelnego tworzą komisję dla rozpatrywania spraw, które regulaminowo wymagają orzeczeń komisji lekarskich. W Opocznie lekarz obwodowy przy współudziale lekarza domowego, tworzy również komisję dla spraw powiatu Opoczyńskiego. W dziale lecznictwa, Ubezpieczalnia zatrudniała lekarzy domowych i specjalistów, higienistki, felczera i personel pomocniczy.

Tomaszów Mazowiecki - miasto - było podzielone na 8 rejonów, które były obsłużone przez 8 lekarzy domowych. Oprócz nich w gmachu Centrali, przyjmowali lekarze-specjaliści w liczbie 6: chirurg, akuszer-ginekolog, specjalista chorób skórnych i wenerycznych, specjalista chorób płucnych, okulista i specjalista gardła, nosa i uszu. Wyjaśnić trzeba, że specjaliści: ginekolog i płucnik, jednocześnie byli lekarzami domowymi. Razem więc w Tomaszowie Mazowieckim Ubezpieczalnia zatrudniała 12 lekarzy. Na pozostałym terenie było 16 lekarzy:

- 1) w powiecie Brzezińskim: w Brzezinach, Strykowie, Głownie, Ujeździe i Andrespołu po 1 lekarzu domowym, w Koluszkach 2 lekarzy domowych, z których jeden dojeżdżał do punktu w Rogowie, drugi do punktu w Regnach,
- 2) w powiecie Opoczyńskim: Opoczno 2 lekarzy, Drzewica, Przysucha i Żarnów po 1 lekarzu domowym. Lekarz z Żarnowa dojeżdżał do Machor.
- 3) w powiecie Rawskim: Rawa Mazowiecka, Nowe Miasto, Biała Rawska i Inowlódz po jednym lekarzu domowym.

Dla usprawnienia pracy lekarskiej Ubezpieczalnia zatrudniała 10 higienistek: w Tomaszowie Mazowieckim 6, a w Opocznie, Brzezinach, Rawie Mazowieckiej i Głownie po jednej. Do zabiegów drobnych w Tomaszowie Mazowieckim był zatrudniony 1 felczer.

Dla udzielania fachowej pomocy położniczej, zatrudnionych było 61 położnych, z tego:

w Tomaszowie Mazowieckim	20	położnych,
w powiecie Opoczyńskim	9	„
„ Rawskim	14	„
„ Brzezińskim	18	„

Pomocy dentystycznej udzielały dentystki w liczbie 8, z tego:

w Tomaszowie Mazowieckim	4
w Głownie i Brzezinach	1
w Opocznie i Drzewicy	1
w Rawie Mazowieckiej	1
w Koluszkach	1

Analizy lekarskie z całego terenu były wykonywane we własnym laboratorium analitycznym w Tomaszowie Maz. W laboratorium była stale zatrudniona 1 laborantka. Część analiz do badań bakteriologicznych i serologicznych z całego terenu, przesyłano do Państwowego Zakładu Higieny w Łodzi. Badania anatomopatologiczne i histopatologiczne przeprowadzał prywatny zakład w Łodzi.

Prześwietlenia i zdjęcia rentgenowskie częściowo wykonywał prywatny gabinet rentgenowski w Piotrkowie, częściowo zaś gabinet rentgenowski Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi, gdyż Ubezpieczalnia Społeczna w Tomaszowie Maz. własnego rentgena nie posiadała.

Naświetlania roentgenem i radem były przeprowadzane w Łodzi i Warszawie.

GABINET FIZYKOTERAPII własny w Tomaszowie Maz. dokonywał naświetlań lampami, nagrzewañ diatermią i elektroterapią. W gabinecie tym była zatrudniona jedna higienistka-laborantka.

Szpitali własnych Ubezpieczalnia nie posiada i korzystała ze szpitali w Łodzi, Tomaszowie Maz., Brzezinach, Opocznie i Rawie Maz.

Dla płucno-chorych, Ubezpieczalnią miała kontyngenty miejsc w sanatoriach: w Obornikach, Tuszyńku i Michalinie.

Chorych do leczenia zdrojowiskowego przesyłano do Iwonicza i Buska.

APTEKI: Apteka własna w Tomaszowie Maz. zatrudniała 5 farmaceutów, 1 urzędniczkę, 2 faszowaczki i 3 siły personelu technicznego. Urządzenie apteki odpowiada wymogom władz administracji państwowej. Apteka obsługiwała chorych miasta Tomaszowa Maz. Przy aptece jest laboratorium chemiczno-farmaceutyczne, które wytwarza specyfiki własne (np. piperazynę, glicerofosfat, sir. Colae, sir. Kalisulfuguajacolici i t. p.) oraz t. zw. preparaty galenowe (tincturae). Preparaty te są sporządzane wg. wymogów farmakopei i w myśl przepisów podanych w zał. 3 do rozporządzenia Min. Spraw Wewn. z 28.VIII.30 r. Dz.U.R.P. z 28.I.36 r. poz. 30; są one poddawane analizom, celem stwierdzenia, czy prawidłowo są sporządzone. Wyniki analiz są notowane w księdze analiz, co jest zgodne z zarządzeniem władz administracji ogólnej. Leki zaś sprowadzane przez Centralę Zaopatrywania Instytucyj Ubezpieczeń Społecznych są również badane w Centrali i poddawane analizom. Badane leki są zaopatrzone numerami kontroli badań. Laboratorium i składnica przy aptece własnej zaopatruje podręczne apteczki domowe lekarzy na punktach, gdzie są wydawane leki. Recepty złożone z ordynacji lekarskich są sporządzane w aptekach prywatnych.

L.p.	Miejscowość	Apteki własne	Punkty wyd. lek. zapt. dom.	Apteki prywatne
1	Tomaszów Mazowiecki	1	2	4
2	Inowódz		1	1
3	Ujazd		1	1
4	Koluszki		2	1
5	Andrespol		1	1
6	Brzeziny		1	2
7	Stryków		1	1
8	Głowno		1	1
9	Rawa Mazowiecka		1	2
10	Biała Rawska		1	1
11	Nowe Miasto		1	1
12	Drzewica		1	1
13	Przysucha		1	1
14	Opoczno		1	1
15	Żarnów		1	1
	Razem	1	17	20

6. Ubezpieczeni i zakłady pracy.

W pierwszym miesiącu po powstaniu Ubezpieczalni Tomaszowskiej - w styczniu 1934 r. - ewidencja ubezpieczonych wykazywała:

ubezpieczonych robotników	13.191
„ „ pracowników umysł.	1.694
członków rodzin ubezpieczonych	17.964
zakładów pracy	około 2.000

W miarę rozwoju prac Ubezpieczalni, liczby te powoli ale stale rosły; w roku sprawozdawczym widzimy co następuje:

	Ilość ubezpieczonych						członk. rodz. ubezpie.		zakładów pracy	
	robotników		prac. umysł.		razem		1935	1936	1935	1936
	1935	1936	1935	1936	1935	1936				
I	14.943	15.323	1809	1820	16.752	17.143	23.843	30.306	2369	2990
II	15.506	15.765	1809	1829	17.315	17.594	25.219	32.056	2477	3120
III	15.926	16.237	1751	1820	17.677	18.057	25.561	31.681	2675	3144
IV	15.548	16.404	1763	1813	17.311	18.217	27.195	35.751	2739	3189
V	16.961	17.662	1783	1821	18.744	19.483	30.880	39.895	2838	3197
VI	17.614	18.375	1728	1784	19.342	20.159	33.646	36.946	2949	3217
VII	18.567	18.097	1805	1783	20.372	19.880	36.552	38.345	2968	3209
VIII	19.036	19.231	1778	1761	20.814	20.992	38.792	40.267	2985	3263
IX	19.464	19.526	1808	1805	21.272	21.331	38.719	37.681	2966	2297*
X	18.712	20.462	1839	1936	20.551	22.398	38.786	—	2975	2347
XI	17.214	19.159	1866	1934	19.080	21.093	38.435	—	2938	2458
XII	14.615	17.448	1856	1904	16.471	19.352	34.700	—	2869	2486
przec. mies.	17.000	17.807	1800	1834	18.807	19.640	32.694	35.881	z 9 mies. 2814	z 4 mies. 2397

Nb. Zestawienie powyższe nie obejmuje pracowników fizycznych gospodarstw rolnych i leśnych, gdyż pracownicy ci, podlegający z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym narazie jedynie ubezpieczeniu od wypadków i chorób zawodowych, nie są przez Ubezpieczalnię rejestrowani indywidualnie.

Zmniejszanie się ilości ubezpieczonych w końcu każdego roku tłumaczy się kończeniem się z nastaniem zimy robót publicznych, prac drogowych, wreszcie pracy w zakładach czynnych tylko w ciepłej porze roku, jak dość na tutejszym terenie liczne cegielnie, kopalnie glinek szlachetnych, żwiru (Opoczyńskie) i t. d.

Do wzrostu liczby ubezpieczonych przyczynił się głównie rozwój kilku większych zakładów przemysłowych, jak Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu, Norblin, B-cia Buch i T. Werner, „Nitrat“, „Gerlach“ i inne; dołożył swą czastkę i Fundusz Pracy, który w ostatnich latach prowadzi dość poważne roboty na terenie Ubezpieczalni.

Spośród rozlicznych dziedzin przemysłu na terenie Ubezpieczalni Tomaszowskiej najważniejszą rolę odgrywają:

przemysł	ilość zakładów	ubezpieczonych
1) chemiczny	2	około 5.500
2) włókienniczy	8	„ 2.300
3) metalowy	3	„ 2.100
4) ceramiczny	4	„ 920
5) budowlany	2	„ 550
6) szklany	2	„ 550
7) konfekcyjny	4	„ 520
8) dywanowy	3	„ 450
9) drzewny	2	„ 130
10) ceglany	2	„ 120

*) korekta z polecenia Zakładu: pracodawcę, prowadzącego kilka zakładów pracy, który przedtem figurował tyle razy, w ilu miejscach zatrudniał pracowników (fabrykant: za robotników, za dozorców w domach mieszkalnych i za służbę domową) zalecono notować nadal jako jednostkę.

Spośród pracodawców „sezonowych“, t. zn. zatrudniających robotników przy robotach publicznych, bądź okresowych, w roku 1936 odgrywali najważniejszą rolę:

Zarząd miasta Tomaszowa	około 960 ubezpiecz.
Dyrekcja Kolei Państw. Warszawa	„ 460 „
Wydział Powiatowy w Rawie-Mazow.	„ 365 „
Zarząd Drogowy	„ 220 „
Główna Składnica Uzbrojenia	„ 270 „
Zarząd miasta Opoczna	„ 200 „
Dyrekcja Kolei Państw. Radom	„ 160 „

Pod względem rozmieszczenia placówek przemysłowych w terenie największe skupienie wykazuje powiat Brzeziński: Tomaszów (przemysł chemiczny, włókienniczy, dywanowy, metalowy, ceglany i drzewny), Głowno (przemysł metalowy i ceglany), Ujazd (przemysł chemiczny), Andrespol (przemysł ceramiczny), Rogów (przemysł szklany), Brzeziny (chałupniczy przemysł konfekcyjny), — na drugim miejscu stoi powiat Opoczyński: Opoczno (przemysł ceramiczny i szklany), Drzewica (przemysł metalowy) i Machory (przemysł ceramiczny), — powiat Rawski natomiast jest czysto rolniczy i ani jednego zakładu przemysłowego, zatrudniającego ponad 50 pracowników, nie posiada.

Stosunek pracodawców, a przeważnie wszystkich firm poważniejszych do Ubezpieczalni, jest zupełnie poprawny i życzliwy, zwłaszcza pod względem ustosunkowania się do wymogów Wydziału Ubezpieczeniowego (terminowe nadsyłanie wykazów stanu zatrudnienia, zameldowywania, wymeldowywania i t. d.). Lwia część pracy organów kontroli Ubezpieczalni skierowana jest na: chałupnictwo, które uchyla się przed obowiązkiem ubezpieczenia, i na drobny przemysł, zwłaszcza ten, który pracuje po cudzych fabrykach i przy pomocy cudzych warsztatów pracy.

Stosunek ubezpieczonych do Ubezpieczalni Tomaszowskiej jest rzeczowy: pewnego rodzaju dowodem tego jest fakt, że wyłożone we wszystkich placówkach Ubezpieczalni księgi zażeń w ciągu całego roku sprawozdawczego ani jednej skargi nie zawierają.

7. Podstawy finansowe działalności Ubezpieczalni.

Dochody Ubezpieczalni Tomaszowskiej, która nie posiada ani czynszowych nieruchomości, ani procentujących kapitałów, pochodzą wyłącznie ze źródeł następujących:

1) dochody z tytułu składek i odsetek zwłoki, przypadające z tej części ogólnych wpływów z tego tytułu, jaka procentowo przypada na ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa,

2) dopłaty i opłaty ubezpieczonych (pobierane na zasadzie rozporządzenia p. Ministra Opieki Społecznej z dnia 28. XII. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 103 poz. 815).

3) zwroty za udzielone świadczenia (zwrot kosztów własnych za świadczenia, udzielone członkom bratnich Ubezpieczalni na zasadzie przekazów, wystawionych przez te ostatnie), oraz za świadczenia, udzielone na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

4) subwencje z Ogólnego Funduszu Ubezpieczenia na Wypadek Choroby i Macierzyństwa.

5) inne dochody (tu należą wpływy odsetek od wkładów i lokat, np. od obrotu w P.K.O., zwroty kosztów prawnych i sądowych, oraz wszelkie inne wpływy nieprzewidziane).

W rozdziale poprzednim wykazano, że w ciągu roku 1936-go ogólna ilość ubezpieczonych wzrosła dość poważnie (z przeciętnej miesięcznej 18.807 w 1935-ym na 19.640), natomiast ogólny przypis składek za ubezpieczonych w roku 1936-ym obniżył się.

Przypis składek ubezpieczenia chorobowego kształtował się jak następuje:

(w całych złotych)

miesiąc	1935	1936
I	112.533	90.892
II	88.771	81.528
III	81.761	107.593
IV	113.895	86.115
V	88.663	85.322
VI	93.438	116.345
VII	112.404	98.417
VIII	106.066	97.185
IX	117.105	126.990
X	118.321	111.236
XI	105.255	135.256
XII	125.517	105.752
cały rok	1.263.729	1.242.631

(Dość poważne różnice pomiędzy poszczególnymi miesiącami tłumaczy się tym, że dla otrzymania w ciągu 12 miesięcy roku 52 „tygodni składkowych“, każda Ubezpieczalnia naliczać musi składki w ciągu ośmiu miesięcy jako od miesięcy czterotygodniowych, i w ciągu czterech miesięcy, jako od miesięcy pięcioletniowych; dla uniknięcia nieporozumień przyjęto za zasadę, że każdy miesiąc tyle ma tygodni składkowych, ile ma w sobie sobót).

Tablica powyższa wykazuje jasno, że pomimo wzrostu zatrudnienia — ogólna suma wypłaconych pracownikom zarobków nie tylko nie wzrosła, ale się nawet cokolwiek zmniejszyła. To samo zjawisko widzimy nie tylko w przypisie, ale i we WPLYWACH Ubezpieczalni:

(w całych złotych)

miesiąc	1935	1936
I	114.404	102.548
II	85.570	82.566
III	104.370	112.343
IV	102.771	93.111
V	96.612	84.307
VI	99.936	113.599
VII	109.891	119.133
VIII	108.404	112.188
IX	114.350	119.803
X	117.455	108.646
XI	115.207	116.707
XII	105.175	100.363
cały rok	1.274.145	1.265.314

Z obu tabel powyższych, po podzieleniu sum przepisu i wpływu przez przeciętną ilość ubezpieczonych w obu latach omawianych, otrzymamy:

na każdego ubezpieczonego przypada:

	1935	1936
przypisanych składek	67.19	63.28
zainkasowano	67.75	64.42

(przewyżka wpływu składek nad wymiarem tłumaczy się tym, że Ubezpieczalnia dokłada wszelkich starań, aby oprócz pełnych składek bieżących zainkasować od pracodawców również zaległości z lat ubiegłych.

Wyjaśnienie zjawisk powyższych znaleźć można tylko w tym, że w podanym wyżej przyroście ilości osób zatrudnionych przeważają znacznie nie pracownicy wykwalifikowani, otrzymujący zarobki wyższe, lecz przeciwnie — pracownicy sezonowi, bezrobotni zatrudnieni przy robotach publicznych, u których wysokość zarobków jest znacznie niższa i którzy też swoją masą ogólny poziom płac robotniczych dość znacznie obniżają (obniżek zarobków u pracowników wykwalifikowanych w ciągu roku 1936 na terenie Ubezpieczalni Tomaszowskiej nie zanotowano). Dodać należy, że omawiana wyżej przeciętna wysokości przypisu i wpływu na 1-go ubezpieczonego ma niestety i nadal tendencję zniżkową.

Z innych źródeł dochodów Ubezpieczalni wymieniono we wstępie poza składkami jeszcze:

a) **dopłaty i opłaty ubezpieczonych:** wpływy te, składające się z groszowych opłat za korzystanie z porady lekarskiej lub pomocy aptecznej dały:

w roku 1935-ym — zł. 23.973,80

„ 1936-ym — zł. 20.339,86

Pomimo nieznacznego wyniku finansowego Ubezpieczalnia pozycji tej lekceważyć nie może, ma ona bowiem poważne znaczenie wychowawcze,

b) **zwroty za udzielone świadczenia:** wpływy z tego tytułu były w roku 1936-ym nieco większe:

w roku 1935 uzyskano zł. 24.468,13

„ 1936 „ „ 31.730,21

c) **subwencje z Ogólnego Funduszu Ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa:** w roku 1935-ym Ubezpieczalnia nic nie otrzymała z tego źródła, — w 1936-ym — sumę zł. 43.045, składającą się z pozycji następujących:

1) przekazano Ubezpieczalni gotówką na cele profilaktyki	zł. 13.000
2) wypłacono za Ubezpieczalnię na „Pomoc Zimową“	„ 12.000
3) tytułem zwrotu własnych kosztów leczenia ubezpieczonych Tomaszowskich w sanatoriach Zakładu policzono	„ 18.045
razem jak wyżej	zł. 43.045

d) **inne dochody:** wpływy z tego tytułu w roku sprawozdawczym wzrosły bardzo poważnie do zł. 14.554,78 (w roku 1935 tylko zł. 3.264,96).

Po zesumowaniu wpływów ze wszystkich wymienionych wyżej źródeł wynika, że ogólny wpływ kasowy Ubezpieczalni, przeznaczony na obsługę ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz na koszty utrzymania samej Ubezpieczalni, wyniósł:

w roku 1935-ym: zł. 1.318.497,—

„ 1936-ym: „ 1.373.620,15

8. Działalność świadczeniowa pieniężna.

Zadania Ubezpieczalni Społecznej w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa polegają na udzielaniu ubezpieczonym:

świadczeń pieniężnych

„ leczniczych.

Świadczenia pieniężne wypłacane są w formie następujących zasiłków:

1) **zasiłki chorobowe 50%**, przysługujące niezdolnym do pracy z powodu choroby ubezpieczonym, leczącym się w mieszkaniach prywatnych; dzienny zasiłek wynosi 50% przeciętnego dziennego zarobku ubezpieczonego w okresie ostatnich 13-tu tygodni przed zachorowaniem,

2) **zasiłki szpitalne 25%**, przysługujące leczonym w szpitalu ubezpieczonym, mającym rodziny w domu,

3) zasiłki szpitalne 10%, przysługujące leczonym w szpitalu ubezpieczonym samotnym; sposób obliczania w drugim i trzecim wypadku, jak w pierwszym,

4) zasiłki połogowe, przysługujące kobietom ubezpieczonym (kobiety, członkinie rodzin ubezpieczonych, zasiłku tego nie otrzymują); i tu podstawą do obliczenia jest przeciętny dzienny zarobek z ostatnich 13 tygodni przed zwolnieniem na połóg — zasiłek wypłacany jest w ciągu 12 tygodni w wysokości połowy przeciętnego zarobku dziennego,

5) zasiłki dla karmiących, położnice ubezpieczone otrzymują dziennie cenę rynkową litra mleka, — położnice członkinie rodzin — połowę tego, przez okres 12 tygodni; warunek zasadniczy — karmienie własną piersią,

6) zasiłki pogrzebowe: w razie śmierci ubezpieczonego rodzina otrzymuje ostatni tygodniowy zarobek pomnożony przez 3, — w razie śmierci członka rodziny — połowę.

Poza tym — jak to już wyżej wspomniano, w budżecie Ubezpieczalni odgrywa poważną rolę zwrot ubezpieczonym kosztów przejazdów chorych: do lekarza, do szpitali, na rozpoznania i t. d.

Wysokość zasiłków, wypłaconych przez Ubezpieczalnię w roku 1936 — w porównaniu z rokiem poprzednim — przedstawia się jak następuje:

w złotych

Zasiłek	1935			1936		
	osób	dni	suma	osób	dni	suma
1) chorobowy 50%	3.642	39 910	77.981	3.379	45.865	81.265
2) szpitalny 25%	265	5.126	4.763	340	6.586	6.106
3) szpitalny 10%	179	4.149	1.437	203	4.417	1.125
4) połogowy	1.447	22.710	37 846	849	23.418	36.681
5) mleczny	1.562	80 358	11.146	1.627	100 200	13.113
6) pogrzebowy	529	—	24.734	637	—	28.139
ogółem wypłacono	—	—	157.907	—	—	166.429

Wysokość wypłaconych zasiłków w poszczególnych miesiącach obu lat omawianych przedstawia się jak następuje:

Zasiłki łącznie:

w całych złotych

miesiąc	1935	1936
I	7.748	14.418
II	12 202	11.616
III	14.500	13.579
IV	12.777	12.855
V	14.362	11.781
VI	12.395	10.341
VII	15 926	13.043
VIII	13.457	14.888
IX	12.136	15.996
X	14.135	16.032
XI	14.442	15.889
XII	13.827	15.991
razem	157.907	166.429

Z obu zestawień powyższych wynika, że rok 1936 w porównaniu do 1935 żadnych zasadniczych zmian w tej dziedzinie pracy Ubezpieczalni nie przyniósł; zwiększenie się wydatków na zasiłki wywołane zostało zwiększeniem się liczby ubezpieczonych.

9. Świadczenia lecznicze, profilaktyka i współdziałanie z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi.

Ubezpieczeni żywo interesują się działem lecznictwa, a dla Ubezpieczalni dział ten jest przedmiotem szczególnej uwagi. Cały dział lecznictwa to zespół wydatków, które trzeba uzgodnić z budżetem opartym na składkach pracowników i pracodawców. Tylko b. sprawny aparat lekarski i administracyjny podołać może w rozwiązywaniu zagadnień ciężących na ubezpieczeniu chorobowym. Nic też dziwnego, że w organizacji lecznictwa Ubezpieczalnie dążyły do reorganizacji pracy lekarskiej. Reforma organizacji pracy lekarskiej stworzyła nowy system, oparty na pracy lekarza domowego. Skupienie ubezpieczonych w większych ośrodkach podzielono na rejon po 1000 do 1250 ubezpieczonych i przydzielono taki rejon lekarzowi domowemu. Lekarz musi zamieszkiwać w granicach swego rejonu. Skraca to drogę ubezpieczonym do lekarza. Ubezpieczony znalazł się w prywatnym gabinecie lekarskim i nie odczuwa już różnicy między poradą „prywatną“ a poradą otrzymaną „z urzędu“. Lekarz 2-krotnie przyjmuje w ciągu dnia, co umożliwia pracującym bez straty czasu i zarobku uzyskać poradę lekarską. Lekarz mieszkający w swym rejonie łatwo zorientuje się w doli i niedoli oddanych mu w opiekę ubezpieczonych. Po latach kilku lekarz poznać będzie mógł każdy dom i mieszkanie swych pacjentów. Znając środowisko, schorzenia innych członków, przebyte kuracje i t.d., b. łatwo orientować się może jaka najwłaściwsza jest droga postępowania i co z chorym ma robić. Lekarz domowy nie tylko będzie udzielał porad lekarskich chorym, lekarz domowy staje się opiekunem społecznym swej dzielnicy, swego rejonu. Lekarz domowy nawiązuje współpracę z organami sanitarnymi samorządu i władz administracyjnych, przyczynia się do akcji profilaktycznej i szerzy uświadomienie zasad higieny i poprawy warunków sprzyjających do zachowania zdrowia. Uzasadniać wartości systemu lekarza domowego nie trzeba, gdyż okres próbny od 1.I.1934 r. do chwili obecnej wypadł w ocenie wszystkich studiów dodatnio. System lekarza domowego stawia nowe warunki i nowy zakres pracy. Lekarz domowy opanować musi szerszy zakres swej wiedzy medycznej, poza lecznictwem musi się zaznajomić z profilaktyką, systemem propagandy higieny i t. d., a zatem ma wnieść nowe wartości do akcji podniesienia zdrowia.

Ubezpieczalnia podzieliła Tomaszów Maz. na 8 rejonów, lecz rejonu te są pozbawione odpowiednich lokali, gdzie mogliby zamieszkać lekarze i urządzić swe gabinety. W rejonach 1, 2 i 3 z trudnością znaleziono lokale i to niezupełnie odpowiednie, wystarczające zaledwie na pomieszczenie ambulatoriów, a lekarze dojeżdżają ze swych mieszkań odległych dość daleko od granic rejonów. Pozostałe rejonu są zamieszkałe przez lekarzy, lecz i Ubezpieczalnia, i lekarze, i chorzy zdają sobie sprawę, że niemal wszystkie te lokale są niezupełnie odpowiednie: są za ciasne, bez kanalizacji. Jest to znowu prowizorium, które się zmienić może stopniowo. Lekarze domowi z biegiem czasu przystosują swe lokale do właściwych potrzeb, jakie system i życie wniosły. Trzeba podkreślić, że wszyscy lekarze zgadzają się w twierdzeniu, że pacjenci inowację przeniesienia z ambulatoriów do prywatnych gabinetów przyjęli b. przychylnie i w gabinetach lekarskich czują się dobrze. Lekarze twierdzą, że ordynacja we własnych gabinetach usprawnia i ułatwia im pracę. Wynik pracy lekarzy domowych i specjalistów jest ogromny, co ilustruje załączona tablica.

1936 r.

Miejscowość	Liczba porad ogółem	Liczba porad w gab. lekarskim	Liczba wizyt domowych
Andrespol	1.657	1.502	155
Brzeziny	9.868	8.541	1.327
Koluszki	2.246	1.920	326
Rogów	2.043	1.946	97
Koluszki	2.186	1.895	291
Regny	908	824	84
Stryków	2.377	1.992	385
Głowno	10 763	9.415	1.348
Ujazd	2.629	2.229	400
Powiat Brzeziny - razem	34.677	30.264	4.413
Drzewica	4.804	4.505	299
Opoczno	8.772	7.903	869
Opoczno	7.018	6.108	910
Przysucha	2.073	1.972	101
Machory			
Żarnów	3.613	3.140	473
Powiat Opoczno - razem	26.280	23.628	2.652
Biała Rawska	831	729	102
Nowe Miasto	1.877	1.676	201
Rawa Mazowiecka	5.725	5.479	246
Inowódz	2.202	1.943	259
Powiat Rawa Maz. - razem	10.635	9.827	808

1936 r.

Ordynacje lekarzy domowych w Tomaszowie Maz.

Miejscowość	Liczba porad ogółem	Liczba porad w gabinecie lekarsk.	Liczba wizyt domowych
Punkt 1 T.M.	7.106	6.079	1.027
" 2 "	10.156	9.054	1.102
" 3 "	12.776	11.363	1.413
" 4 "	10.644	9.338	1.306
" 5 "	10.278	9.008	1.270
" 6 "	11.946	10.678	1.268
" 7 "	8.424	7.172	1.252
" 8 "	10.036	8.384	1.652
Lekarze dom. w Tomasz.-razem	81.366	71.076	10.290
Lekarze dom. 4 powiat.-razem	152.958	134.795	18.163
pogotowie	3.424		3.424
o g ó ł e m	156.382	134.795	21.587
LEKARZE SPECJALIŚCI:			
Chirurg	6.561	5.860	701
laryngolog	3.256	3.040	216
okulista	4.096	4.007	89
wenerolog	8.791	8.689	102
Lekarz. spec. Tomaszów-razem	22.704	21.596	1.108

Lekarze domowi z powiatów skierowali do lek. specjalistów do Tomaszowa Maz. i Łodzi 713
 Lekarze dom. z Tomaszowa Maz. skierowali do lek specjalistów do Tomaszowa Maz. i Łodzi 5.606
 r a z e m 6.319

Po wykazaniu ilości pracy lekarskiej, należy przejrzeć pracę apteki własnej, aptek obcych oraz pracę laboratorium chemicznego.

Niechże tablice zilustrują tę pracę i świadczenia w postaci leków.

T A B L I C A 1.

Ruch recept w aptece własnej Ubezpieczalni Społecznej w Tomaszowie Maz. za rok 1936.

Personel			Ilość dni czynnych	Ilość recept wykonanych w apt. wł.					Ogólny koszt leków wydan. z apt. własn.
fach.	pomoc.	razem		złożone	niezłoż.	na punkty	razem	do ambulat.	
5	6	11	303	55562	73312	71313	200187	9091	117.054.51

T A B L I C A Nr. 2.

Ruch leków z aptek prywatnych za 1936 r.

Ilość wydanych recept	Na sumę	
	zł.	gr.
27345	38.385	24

T A B L I C A Nr. 3.

Zestawienie czynności Laboratorium własnego w 1936 r.

Mikstury do picia		Syropy		Krople różne		Maście		Nacierania		Glicerophosph.	
kg.	gr.	kg.	gr.	kg.	gr.	kg.	gr.	kg.	gr.	kg.	gr.
2069		3247	0,50	335	57,5	467	325	202	460	173	950

T A B L I C A Nr. 4.

Piperazin		Proszki do wewnątrz.		Zasyпки zewnętrzne		Proszki w kaps.	Maście w tubach	Ogólna suma	Na sumę	
kg.	gr.	kg.	gr.	kg.	gr.	sztuki	sztuki	pozycji	zł.	gr.
156	880	51	520	39	460	22.500	6.387	884	17.436	48

T A B L I C A Nr. 5.

Ilość środków pomocniczych wydanych w 1936 r. w aptece i na ośrodkach

Nazwa przedmiotu	Ilość
Okulary z futerałami	638 par
Pasy brzuszne	45 szt.
Pasy ruptur. 1 str.	109 „
Pasy ruptur. 2 str.	43 „

Personel pomocniczy, higienistki i felczer dokonali ogółem zabiegów 61.409 w tym ambulatoryjnych 56.322 i w domu 5.087. Laboratorium analityczne wykonało 4.009 analiz moczu, kału, płwociny i krwi, a P.Z.H. w Łodzi 447 badań sero i bakteriologicznych.

Gabinet fizykoterapii dokonał zabiegów 12.383, naświetlań lampą kwarcową 5.642, nagrzewañ diatermią 983, faradyzacji i galwanizacji (elektryzacji) 1.035, naświetlań żarówkami łącznie z Solluxem 1.676, kąpeli elektrycznych 2.047. Prześwietlań roentgenem dokonano 485 i zdjęć rentgenowskich 287 oraz naświetlań rentgenowskich 300.

Położne odebrały 1.533 porodów i udzieliły pomocy przy 558 poronieniach.

Lekarze dentyści mają następującą ilość zabiegów:

usunięto zębów	7.518
znieczulono bójących zębów	5.928
udzielono porad innych	10.873
założono plomb	2.677
wykonano protez zębowych	94

Rozszerzone lecznictwo obejmowało szpitale, które przyjęły 1.935 osób; przeciętny okres pobytu w szpitalu dla jednej osoby wyniósł 15.6 dni, co czyni dni szpitalnych 30.218.

Z sanatorium dla piersiowo-chorych korzystało 51 osób na ogólną ilość 2.114 dni leczenia.

Z leczenia zdrojowego korzystało 26 osób przez ogólną ilość dni 734.

Sanatorium „Górka” w Busku przyjęło 14 dzieci na ogólną ilość dni 1.309.

DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA UBEZPIECZALNI.

Ubezpieczalnia utrzymuje własną kolonię wypoczynkową „Niebieskie Źródła” na Wąwale dla dzieci od lat 6 do lat 14. Czas trwania kolonii od 1. VI. do 30. VIII w dwóch turnusach 6-cio tygodniowych: I — turnus dla 98 dziewcząt i II — turnus dla 88 chłopców, razem dla 186 dzieci; liczba „dzieciodniówek” 7.164. Koszt utrzymania wyniósł 12.325.— zł. Niezależnie od tego Ubezpieczalnia Społeczna udzieliła subsydium zł. 1.000.— Towarzystwu Przeciwgruźliczemu, prowadzącemu własną kolonię w „ŻułóWKu”.

Praca Ubezpieczalni na terenie walki z jaglicą wyrażała się: stałymi subsydiami po zł. 150.— miesięcznie dla Miejskiej Przychodni Przeciwjagliczej, gdzie leczyły się 33 osoby uprawnione do świadczeń. Przychodnia udzieliła 1.041 porad i opatrunków.

W akcji walki z gruźlicą działalność profilaktyczna wyrażała się w udzieleniu jednorazowego subsydium w wysokości zł. 900.— dla Przychodni Przeciwgruźliczej w Rawie Maz., gdzie Wydział Powiatowy organizował tę Przychodnię. Próba nawiązania współpracy w akcji walki z gruźlicą z samorządem miasta Tomaszowa Maz. nie dała jeszcze rezultatu; pertraktacje zostały odroczone do 1937 r. — Ubezpieczalnia Społeczna w porze zimowej subsydiowała komitety dożywiania dzieci sumą zł. 4.000.— na akcję dożywiania w szkołach. Na pomoc zimową dla bezrobotnych Ubezpieczalnia udzieliła subsydium w wysokości zł. 12.000.—

Wychodząc z założenia, że dobre zęby, są podstawą zdrowia, więc w trosce o uzębienie dzieci Ubezpieczalnia wyasygnowała zł. 600.— na akcję profilaktyczną i pomoc dentystryczną dla dzieci w uzdrowisku i w ochronce, utrzymywanych przez Tomaszowską Fabrykę Sztucznego Jedwabiu Sp. Akc. i zł. 1.810.— na pomoc dla dzieci szkolnych. Przy czym z pomocy mogły korzystać dzieci rodziców nieubezpieczonych. Z pomocy tej skorzystało 874 dzieci. Porad udzielono 2.521. Założono plomb 1.167. Usunięto zniszczonych próchnicą zębów 577.

W trosce o zachowanie zdrowia młodocianych lekarze domowi przeprowadzają badania młodocianych zatrudnionych w przemyśle. Zbadano 151 chłopców oraz 40 dziewcząt.

Ubezpieczalnia Społeczna, doceniając znaczenie prowadzonych prac Publ. T-wa Zwalczenia Gościca, zgłosiła się na członka.

Popierając akcję pożyteczną ogródków działkowych Ubezpieczalnia Społeczna jest też członkiem T-wa Ogródków Działkowych.

Podane w cyfrach świadczenia wyrażały się w złotych:

zasiłki	zł. 166.429.31
opieka lekarska	„ 349.575.94
środki lecznicze i pomocnicze	„ 160.546.02
szpitale i zakłady lecznicze	„ 202.989.87
leczenie w bratnich Ubezpieczalniach „	„ 17.836.23
profilaktyka i inne wydatki	„ 40.822.01
R a z e m	zł. 938.199.38

Powyższe cyfry mówią za siebie i dobitnie charakteryzują działalność działu ubezpieczeń chorobowych. Szeroki ogół zaczyna doceniać znaczenie Ubezpieczeń, a chorobowego w szczególności. Pacjenci odnoszą się z większym szacunkiem i zaufaniem do świadczeń otrzymywanych jak w latach ubiegłych. Znika powoli nieufność do lekarstw wydawanych z aptek własnych i wytwarzanych specyfików przez własne laboratorium chemiczne. Jeżeli znajdzie się preparat o wyraźnie dodatnim działaniu, Ubezpieczalnia wprowadza go do swego lekospisu. Nie może jednak wprowadzić bezwartościowych specyfików, w powodzi których zatraciłaby swój budżet, a chorym ulgi nie przyniosłaby. Wiele ze specyfików wytwarza Ubezpieczalnia we własnym laboratorium i wydaje pod nazwą właściwą i prostą, w opakowaniu skromnym albowiem nie nazwa, nie opakowanie, nie smaczne zaprawy dodawane do leków świadczą o ich wartości. Cieszyć się trzeba, że uświadomienie ogółu obywateli postępuje szybko naprzód. Wraz z uświadomieniem rośnie zrozumienie, że lekarz, który przez długoletnie studia zdołał opanować przejawy zdrowia i choroby, jest właściwą osobą do osądu cierpień pacjenta i wybrania sposobu usunięcia tych cierpień.

10. Działalność Ubezpieczalni na rzecz innych rodzajów Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Pracy.

Przedstawiona pokrótce w rozdziałach poprzednich działalność Ubezpieczalni Tomaszowskiej w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa nie jest niczym innym, jak tylko zesumowaniem i dalszym kontynuowaniem pracy b. Kas Chorych w Tomaszowie, Rawie i Opocznie. Idąc po linii interesów świata pracy, p. Minister Opieki Społecznej ustawą z dn. 28. III. 1933 r. złączył wszystkie ubezpieczenia długoterminowe, t. zn.:

1) ubezpieczenie emerytalne robotnicze, 2) ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych, i 3) ubezpieczenie emerytalne i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych — w jedną całość, powierzając „Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie“ prowadzenie gospodarki finansowej całości ubezpieczenia długoterminowego, - ubezpieczalniom społecznym powierzył przygotowywanie szeregu prac wstępnych i podstawowych, przy pomocy których, Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje przypadających odeń świadczeń.

O ile więc w dziedzinie ubezpieczenia chorobowego Ubezpieczalnia jest instytucją samodzielną, o własnym zakresie działania i własnym budżecie, — o tyle w dziedzinie ubezpieczenia długoterminowego jest jedynie lokalnym zastępcą centralnej instytucji tego ubezpieczenia, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Praca administracji Ubezpieczalni w tym zakresie jest bardzo duża, skomplikowana i odpowiedzialna.

W pierwszym rzędzie do obowiązku Ubezpieczalni należy: prowadzenie ścisłej ewidencji czyli spisów osób, podlegających z mocy ustawy tej czy innej, czy wreszcie wszystkim dziedzinom ubezpieczenia długoterminowego, wydawanie orzeczeń o istnieniu lub nieistnieniu obowiązku

M.B.
L.W.
1936

ubezpieczenia, zaliczania zakładów pracy do jednoj klasy bezpieczeństwa, wymiar składek ubezpieczeniowych, ściąganie tych składek, prowadzenie ewidencji płatników opieszających, wyszukiwanie zakładów pracy uchylających się od obowiązku ubezpieczenia, czynności egzekucyjne, księgowanie i kontrola wpłat otrzymywanych, separacja tych wpłat pomiędzy poszczególne Fundusze ubezpieczenia długoterminowego, wreszcie stałe okresowe rozliczanie się z Zakładem i przekazywanie mu zainkasowanej gotówki (w ściśle określonych przez Zakład terminach, 4 razy w ciągu każdego miesiąca).

Drugą, niemniej ważną grupą czynności Ubezpieczalni dla Zakładu jest pomoc przy wykonywaniu świadczeń, przysługujących ubezpieczonym z racji korzystania z ubezpieczenia długoterminowego. Należy tu zbieranie wszelkich materiałów i kompletowanie akt dla starających się o rentę inwalidzką, o jednorazową cdprawę, gdy nie ma podstaw prawnych dla uzyskania renty inwalidzkiej, o rentę starczą, o zaopatrzenie starcze na rachunek Skarbu Państwa, o zwrot składek w razie zamążpójścia, o rentę wdowią, o jednorazową odprawę dla wdowca lub rodziców, o zaopatrzenie pośmiertne na rachunek Skarbu Państwa, o zasiłek pogrzebowy, — we wszystkich tych sprawach Ubezpieczalnia zbiera niezbędne materiały, a odnośną decyzję wydaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Jeżeli uprzytomnić sobie, że np. roszczeń o świadczenia na wypadek braku pracy opracowano w roku 1936 - 1093 - oraz to, że prawie we wszystkich wyżej wymienionych wypadkach ma się do czynienia z ludźmi starymi, często analfabetami, którzy zgłaszając się po roszczenie żadnych dokumentów zwykle nie mają i dokumenty trzeba dopiero zbierać i kompletować, - wypływa stąd jasno, jak ciężkie zadanie spoczywa na barkach Ubezpieczalni, ile pracy włożyć trzeba w należyte opracowanie spraw omawianych czy to w centrali Ubezpieczalni, czy w jej punktach kontrolnych w terenie, — ile do tej pracy potrzeba pracowników, i jakie są koszty kancelaryjne i pocztowe.

Z tytułu składek na ubezpieczenie długoterminowe Ubezpieczalnia wymierzyła w roku 1935-ym zł. 2.115.360.67, zainkasowała zł. 1.939.547.83, w roku 1936 — wymierzono składek na zł. 1.719.936.06, zainkasowano zł. 1.711.146.84. Drobne różnice między sumami wymierzonymi a zainkasowanymi w obu latach tłumaczy się tym, że primo: nie wszyscy pracodawcy zapłacili swe należności, a secundo tym, że część wymiaru grudniowego ściągnięto dopiero w styczniu roku następnego. W każdym razie widać, że działalność sekcji poboru składek (inkaso) w roku 1936 znacznie została usprawniona.

4597 - A

W sumach wyżej podanych mieszczą się składki i na Fundusz Pracy, którą to instytucję Ubezpieczalnia również zastępuje w terenie, ale tylko w dziedzinie wymierzania i ściągania składek. Różnica w wysokości wymiaru składek pomiędzy rokiem 1935 a 1936 powstała częściowo z tego powodu, że od początku roku 1936 „Fundusz Pracy“ przejął na siebie bezpośrednie wymierzanie i inkasowanie składek od wszystkich firm większych, pozostawiając Ubezpieczalni jedynie pracodawców najdrobniejszych.

11. Koszty Administracyjne.

Na koszty administracyjne Ubezpieczalni składają się czynniki następujące:

Nr.	T Y T U Ł	1935		1936	
		zł.	gr.	zł.	gr.
1	Odszkodowanie członków Organów Ubezpiecz. (pobory i koszty podróży p. Komisarza, diety członków komisji: Rewizyjnej, Rozjemczej)	3.611	62	3.772	30
	KOSZTY OSOBOWE:				
2	Uposażenie pracowników objętych etatem	173.035	43	165.492	81
3	Wynagrodzenie za prace dodatkowe, wynagrodzenie pracowników nieobjętych etatem, zapomóg i t. d.	7.454	—	15.466	37
4	Ubezpieczenie i opłaty na Fundusz Pracy	27.749	82	24.008	44
	WYDATKI RZECZOWE:				
5	Utrzymanie lokali (opał, światło, sprzątnięcie w Centrali i na punktach, komorne za punkty)	9.042	56	12.873	50
6	Wydatki pocztowe i kancelaryjne	17.480	10	16.556	68
7	Konserwacja, remont i amortyzacja	284	40	4.539	84
8	Podróże i diety dyrekcji i person.	6.912	45	7.666	02
9	Inne wydatki rzeczowe	2.566	29	2.411	43
10	KOSZTY INKASA	27.542	94	22.257	10
11	Bezwrotne koszty postępowania egzekucyjnego	—	—	146	55
	Ogółem wydano	275.679	61	275.191	04
	Mniej odszkodowanie od Zakładu Ub. Społ. (za pracę przy ubezp. długoterminowych) i od Fund. Pracy	97.215	46	94.212	23
	Koszty administracyjne netto	178.464	15	180.978	81

Powyższe koszty administracyjne netto, wynoszą 6,1% od całości przypisu składek (t.zn. od całokształtu pracy Ubezpieczalni) lub 14,6% od przypisu składek na samo ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa.

O ile nie zajdzie nic nieprzewidzianego — i praca Ubezpieczalni rozwijać się będzie nadal w tempie dotychczasowym, pozyskując coraz to większe i większe ilości ubezpieczonych i przez to samo osiągając corocznie coraz to wyższe sumy przypisu, — oczywiście odsetek powyższy będzie się obniżał z roku na rok, bo wtedy wzrosną tylko nieznacznie koszty osobowe, a wydatki rzeczowe pozostaną na tym samym poziomie.

Rzecz prosta, że i ilość pracowników i ogół kosztów administracyjnych zmniejszy się z czasem, gdy należyte zrozumienie idei ubezpieczenia społecznego przeniknie do wszystkich warstw społeczeństwa, gdy znikną grupki pracodawców, uchylających się od obowiązku ubezpieczenia, gdy zobowiązani zamiast uchylać się od płacenia składek — sami zaczną przestrzegać terminowego ich regulowania. Narazie jeszcze dość daleko do powyższego ideału.

12. Zarząd majątkiem Ubezpieczalni.

Majątek Ubezpieczalni Tomaszowskiej składa się:

- a) z nieruchomości,
- b) z ruchomości,
- c) należności od pracodawców (nieopłacone składki z czasów b. Kasy Chorych).

Nieruchomości Ubezpieczalnia posiada dwie:

a) posesję w Tomaszowie Mazowieckim, przy ul. św. Tekli 32, obejmującą budynek Centrali Ubezpieczalni, budynek apteki, wreszcie budynek mieszczący składnicę gospodarczą, garaż i stajnię, — wszystkie budynki murowane, w dobrym stanie, z własnym urządzeniem wodociągowym i kanalizacyjnym, oświetlone elektrycznie,

b) parcelę leśną w powiecie Opoczyńskim („Wąwał“ A i C), obszaru 43 morgi, położoną o kilkaset metrów od Pilicy, czyli od granicy miasta Tomaszowa. Las — na kilku morgach starszy 70—80 letni, na lwiej części—zagajnik 30—40 letni. Budynki: duża hala mieszkalna dla dzieci, budynki gospodarcze; całość — przeznaczona na kolonię letnią dla dziatwy ubezpieczonych.

Obydwie nieruchomości powyższe Ubezpieczalnia Tomaszowska wykorzystuje wyłącznie na kolonie letnie dla dzieci.

Ruchomości składały się: a) z inwentarza biurowego administracyjnego w Centrali i na punktach w terenie, b) z inwentarza lekarskiego, częściowo używanego dla potrzeb własnych Ubezpieczalni (urządzenie apteki, laboratorium analitycznego i gabinetu fizykalnej terapii) częściowo wypożyczonego bezpłatnie lekarzom, częściowo wreszcie leżącego na składzie. c) z inwentarza pościelowego i kuchennego, używanego dla kolonii letniej (komplet łóżek, pościeli i t. d. dla jednorazowego umieszczenia i wyżywienia 100 dzieci, 4—5 wychowawców i tyleż służby, d) z taboru przewozowego, składającego się z konnej karetki sanitarnej i trzech starych samochodów osobowych (tabor konny składający się z 4 koni i dwóch pojazdów został zlikwidowany z dniem 1-ym sierpnia 1936 r).

Co się tyczy składników majątkowych **gotówkowych** — niestety Ubezpieczalnia Tomaszowska nie posiada ich zupełnie. W chwili swego powstania — Ubezpieczalnia nie przejęła od kas macierzystych ani grosza gotówki, jedynymi aktywami były tylko należności od pracodawców za nieściągnięte w swoim czasie składki. Część tych należności musiała zostać przez Ubezpieczalnię Tomaszowską odpisana jako nieściągalna. Poza tymi aktywami — Ubezpieczalnia odziedziczyła po kasach macierzystych bardzo poważne długi i zobowiązania (niepłacone podatki, należności Funduszu Pracy, duże zaległości w poborach lekarzy i aptekarzy, długi hipoteczne na własnej i cudzej nieruchomości, nieuregulowane tytuły własności obu nieruchomości i t. d., nic więc dziwnego, że Ubezpieczalnia, która od początku istnienia postawiła sobie za zasadę jak najbardziej punktualne regulowanie swoich zobowiązań i która za okres swego istnienia z żadnego tytułu nikomu ani grosza nie jest winna, — całą wolną gotówkę zużywać musiała na spłacanie owych przejętych zobowiązań.

Z końcem roku 1936—lwia część tych większych i mniejszych długów była już spłacona.

Zobowiązania pozostałe są bezprocentowe, — spłata ich nastąpi stopniowo w miarę osiągnięcia rozporządzalnych funduszków.

B I L A N S
i
RACHUNEK DZIAŁALNOŚCI
wraz ze specyfikacjami

zestawione z dniem 31 grudnia 1936 r.

Grupa	Dział	§	WYSZCZEGÓLNIENIE		K w o t y				
					paragrafów		działów		
					zl.	gr.	zl.	gr.	
1	2	3	4		5		6		
5			STAN CZYNNY:						
	0		GOTÓWKA wg. specyfikacji				85.619	05	
	1		WEKSLE wg. specyfikacji				53.761	84	
	2		LOKATY:						
	0		W gotówce wg. specyfikacji				—	—	
	1		W papierach wartościowych wg. specyfikacji		2.941	20	2.941	20	
	3		PŁATNICY:						
	0		Składek i opłat za czas od 1. I. 1934 r.		777.257	17			
	1		Składek za czas do 31. XII. 1933 r.		451.489	18			
	2		Opłat na Fundusz Pracy za czas do 31. XII. 1933 r.		8.045	22	1.236.791	57	
	4		SUMY PRZECHODNIE:						
	0		Uposażenie wypłacone na następny okres gosp.		40	—			
	1		Wydatki gospodarcze na następny okres wg. specyfikacji		447	01	487	01	
	5		DŁUŻNICY:						
	0		Personel za pożyczki wg. specyfikacji		43.288	73			
	1		Z. U. S. za świadczenia wg. specyfikacji		36.953	38			
	2		Ubezpieczalnie Społeczne wg. specyfikacji		15.620	49			
	3		Inni dłużnicy wg. specyfikacji		55.483	86			
	4		Sumy do wyjaśnienia wg. specyfikacji		2.900	15	154.246	61	
	6		MATERIAŁY:						
	0		Środki lecznicze i opatrunkowe		26.834	69			
	1		Materiały gospodarcze wg. specyfikacji		7.455	48			
	2		" dentystyczne		215	05	34.505	22	
	7		RUCHOMOŚCI wg. specyfikacji				206.297	75	
	8		NIERUCHOMOŚCI:						
	0		Budynki murowane wg. specyfikacji		481.419	27			
	1		Budynki drewniane wg. specyfikacji		15.040	15			
	2		Budynki nieukończone wg. specyfikacji		—	—			
	3		Place i grunty wg. specyfikacji		177.350	70	673.810	12	
	9		NIEDOBÓR:						
	0		Funduszu na pokrycie odpraw i emerytur						
			Razem				2.448.460	37	
			SUMY POZABILANSOWE:						
			Z.U.S. na pożyczkę Narodową				115.838	45	
			Gwarancje obce				42.600	—	
							158.438	45	

(-) M. Fürstenwald
Księgowy.

(-) wz. Dr. Walewski
Naczelny Lekarz.

Tomaszów, dnia 22.VI.1937 r.

Pieczęć
Ubezpieczalni

Grupa	Dział	§	WYSZCZEGÓLNIENIE				K w o t y							
							paragrafów		działów					
							zł.	gr.	zł.	gr.				
1	2	3	4				5		6					
6			STAN BIERNY:											
	0		AKCEPTY wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	1		PŁATNICY ZA WEKSLE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53.618	34
	2		SUMY PRZECHODNIE:											
	0		Płatnicy za przedpłaty	-	-	-	-	-	-	23.348	91			
	1		Inne przedpłaty wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	534	58	23.883	49	
	3		ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH:											
	0		Za składki i opłaty	-	-	-	-	-	-	17.042	94			
	1		Za zaliczki na świadczenia	-	-	-	-	-	-	—	—			
	2		Za opłaty do Ogólnego Funduszu Ubezp. na Wyp. Chor. i Mac. wg. specyfik.	-	-	-	-	-	-	8.384	41			
	3		Za rozrachunki z Centralą Zakupów	-	-	-	-	-	-	12.199	99			
	4		Za inne wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	85.127	97	122.755	31	
	4		WIERZYCIELE:											
	0		Ubezpieczalnie Społeczne wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	141.340	27			
	1		Urzędy skarbowe za podatki	-	-	-	-	-	-	3.561	48			
	2		Szpitala wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	21.331	10			
	3		Apteki	-	-	-	-	-	-	3.470	36			
	4		Dostawcy	-	-	-	-	-	-	334	—			
	5		Personel za uposażenia wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	14.776	02			
	6		Inni wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	19.139	89			
	7		Sumy do wyjaśnienia wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	3.123	23	207.076	35	
	5		POŻYCZKI:											
	0		Krótkoterminowe wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	—	—			
	1		Niezapłacone raty amort. i odsetki od pożyczek długoterm. wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	—	—			
	2		Hipoteczne i zobowiązania długoterminowe wg. specyfikacji	-	-	-	-	-	-	—	—			
	6		FUNDUSZE UBEZP. i FUND. PRACY ZA NALEŻN. OD PŁAT.:											
	0		Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników	-	-	-	-	-	-	212.947	25			
	1		Fundusze Ubezp. Emer. i na Wyp. Braku Pracy Prac. Umysłow.	-	-	-	-	-	-	98.361	39			
	2		Fundusz Ubezpieczenia od wypadków i Chorób zawodowych	-	-	-	-	-	-	128.981	77			
	3		Fundusz Pracy za należności od 1. I. 1934 r.	-	-	-	-	-	-	44.656	68			
	4		Fundusz Pracy za należności do 31. XII. 1933 r.	-	-	-	-	-	-	7.771	71	492.718	80	
	7		REZERWA NA ZAL. SKŁ. i ODS. z UBEZP. NA WYP. CHOR.:											
	0		Z ustawy o ubezp. społ. (od 1. I. 1934 r.) wg. specyfikacji na odwrocie	-	-	-	-	-	-	17.446	92			
	1		Z ustawy z 19.V.1920 r. (do 31.XII.1933 r.) wg. specyfikacji na odwrocie	-	-	-	-	-	-	278.618	32	296.065	24	
	8		FUNDUSZE:											
	0		Amortyzacyjny nieruchomości wg. specyfikacji na odwrocie	-	-	-	-	-	-	89.723	01			
	1		Amortyzacyjny ruchomości wg. specyfikacji na odwrocie	-	-	-	-	-	-	180.016	18			
	2		Na pokrycie odpraw i emerytur wg. specyfikacji na odwrocie	-	-	-	-	-	-	116.493	27			
	3		-	-	-	-	-	-	—	—			
	4		Rezerwowy wg. specyfikacji na odwrocie	-	-	-	-	-	-	866.110	38	1.252.342	84	
			SUMY POZABILANSOWE:									2.448.460	37	
			Różni za Pożyczkę Narodową	-	-	-	-	-	-			115.838	45	
			Różni za gwarancje	-	-	-	-	-	-			42.600	—	
												158.438	45	

(-) Dr. T. Osiański
Dyrektor.

(-) Z. Chmielewski
Komisarz.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:
(-) Inż. St. Liwacz (-) Inż. St. Kaszer
(-) K. Zasłona.

SPECYFIKACJA DO R-KU 67 (REZERWA NA ZAL. SKŁ. i ODS. Z UBEZP. NA WYP. CHOR.):

670 — z ustawy o ubezpiecz. społ. (od 1.I.1934 r.)

przypis składek i odsetek w 1936 r.	zł.	1.261.596.63	
wpływ z tyt. składek i odsetek w 1936 r.	"	1.244.149.71	zł. 17.446.92
			<u>zł. 17.446.92</u>
stan w dniu 31.XII.1936 r.	.	.	zł. 17.446.92

671 — z ustawy z 19.V.1920 r. (do 31.XII.1933 r.)

stan na dzień 1.I.1936 r.	.	.	.	zł.	507.552.26
powiększenia:	—
pomniejszenia: ulgi z rozp. M.O.S. z 12.VII.1935 r.	.	.	.	zł.	33.186.83
nieściągalne należności	.	.	.	"	17.292.98
przenies. z Fund. Rez. zadużo odpisano w 1935 r.	.	.	.	"	178.454.07
					<u>zł. 228.933.94</u>
stan w dniu 31.XII.1936 r.	.	.	.		zł. 278.618.32

SPECYFIKACJA DO R-KU 68 (FUNDUSZE):

680 — Fund. amortyz. nieruch.

681 — Fund. amortyz. ruchomości

stan na dzień 1.I.1936 r.	zł.	87.165.51	stan na dzień 1.I.1936 r.	.	.	zł.	173.337.60
odpis za rok bieżący	"	2.557.50	pomniejszenia: zniszczenie	zł.	234.25		
stan w dniu 31.XII.1936 r.	zł.	<u>89.723.01</u>	sprzedaż	"	1.114.50	zł.	1.348.75
			odpis za rok bieżący	.	.	"	8.027.33
			stan w dniu 31.XII.1936 r.	.	.		<u>zł. 180.016.18</u>

682 — Fund. na pokrycie odpraw i emerytur

stan na dzień 1.I.1936	.	.	.	zł.	105.055.—
powiększenia w roku 1936	.	.	.	zł.	11.438.27
				"	11.438.27
stan w dniu 31.XII.1936 r.	.	.	.		zł. 116.493.27

684 — Fundusz Rezerwowy

stan na dzień 1.I.1936 r.	.	.	.	zł.	633.468.56
pomniejszenia: odpis z art. 43 ust. 1920 r. należn. od gmin wiejk. w myśl pisma ZUS z 30.III.1937 r. Zn. 22-58-2-29	.	.	.	zł.	7.406.10
				"	7.406.10
powiększenia: odpis za rok bieżący	.	.	.	zł.	31.103.74
nadwyżka za 1936 r.	.	.	.	"	30.490.11
różn. omyłk. zadużo odpis w 1935 r. Rezerw. na zaległ. skł. w myśl uchwał Komisarza	.	.	.	"	178.454.07
					<u>zł. 240.047.92</u>
stan w dniu 31.XII.1936 r.	.	.	.		zł. 866.110.38

W Y J A Ś N I E N I A

W roku 1936 wpłynęło tytułem składek i odsetek za ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa:

a) z ustawy o ubezpieczeniu społecznym (należności od 1.I.1934 r.)	.	.	.	zł.	1.244.149.71
co stanowi 98,6% przypisu składek i odsetek.					
b) z ustawy z dnia 19.V.1920 r. (należności do 31.XII.1933 r.)	.	.	.	zł.	21.164.88
R a z e m	.	.	.	<u>zł.</u>	<u>1.265 314.59</u>

Przeciętna liczba ubezpieczonych na wypadek choroby i macierzyństwa w 1936 r. — 19.233.

Zadłużenie płatników składek i opłat za czas od 1.I.1934 r. na rzecz ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa wynosi zł. 271.346.08.

RACHUNEK DZIAŁALNOŚCI

za rok sprawozdawczy 1936.

Grupa	Dział	§	WYSZCZEGÓLNIENIE	Wykonanie				o/o przy- pisu skład.	Na jedne- go ubezpj	Budżet		
				kwoty paragrafów		kwoty działów						
				zl.	gr.	zl.	gr.					
1	2	3	4		5		6		7	8	9	
2			WYDATKI NA ŚWIADCZENIA:									
	0		ZASIŁKI:									
	0		Chorobowe	81.265	46							
	1		Domowe i szpitalne	7.226	68							
	2		Dla położnic	36.681	12							
	3		Dla karmiących	13.113	30							
	4		Pogrzebowe	28.142	75	166.429	31	13,4	8,65		157.455	
	1		OPIEKA LEKARSKA:									
	0		Wydatki osobowe na pomoc lekarską	255.790	05							
	1		Wydatki rzeczowe na pomoc lekarską	80.702	56							
	2		Wydatki osobowe na pomoc dentystyczną	10.826	69							
	3		Wydatki rzeczowe na pomoc dentystyczną	2.256	64							
	4		Pogotowie lekarskie	—	—	349.575	94	28,1	18,18		357.075	
	2		ŚRODKI LECZNICZE I POMOCNICZE:									
	0		Z aptek i wytwórni własnych	116.792	80							
	1		Z aptek i wytwórni obcych	43.247	67							
	2		Kontrola recept i analiza leków	505	55	160.546	0	12,9	8,35		162.722	
	3		SZPITALA I INNE ZAKŁ. LECZN. I ROZP.									
	0		Rzpitala i sanatoria	158.243	94							
	1		Inne zakłady lecznicze i rozpoznawcze	26.700	93							
	2		Leczenie sanat. prowadzone przez O.F.U. na W. Ch.	18.045	—	202.989	87	16,3	10,55		191.194	
	4		LECZENIE w BRATN. UB. i ZWROTY UBEZP.:									
	0		Leczenie w bratnich ubezpieczalniach	13.886	73							
	1		Zwroty ubezpieczonym	3.949	50	17.836	23	1,4	0,93		15.761	
	5		PROFILAKTYKA I INNE WYDATKI SANIT.:									
	0		Profilaktyka	34.495	43							
	1		Specjalne cele sanitarne	6.326	58	40.822	01	3,3	2,12		44.100	
			Razem wydatki na świadczenia			938.199	38	75,4	48,78		928.307	
3			WYDATKI INNE:									
	0		OPL. DO OGÓL. FUND. UB. NA WYP. CHOR.:									
	0		Z art. 239	124.414	98							
	1		Z art. 244 ust. 5 pkt 4	18.662	24	143.077	22	11,5	7,44		138.154	
	1		KOSZTY ADMINISTRACYJNE			180.978	81	14,6	9,41		194.698	
	2		KOSZTY OGÓLNE:									
	0		Koszty prawne i sądowe	2.551	50							
	1		Dyskonto weksli	—	—							
	2		Odsetki od pożyczek krótkoterminowych	—	—							
	3		Odsetki od zob. długoterminowych i od gług. hip.	3.063	86							
	4		Inne koszty ogólne	26.708	61	32.323	97	2,6	1,68		18.272	
	3		ODPISY NA ZALEGŁE SKŁADKI I ODSETKI			17.446	92	1,4	0,91		—	
	4		ODPISY NA FUNDUSZE:									
	0										
	1										
	2										
	3		Rezerwowy	31.103	74	31.103	74	2,5	1,62		30.024	
			Nadwyżka			30.490	11	2,5	1,58		6.494	
			Razem			1.373.620	15	110,5	71,42		1.315.949	

(-) M. Fürstenwald
Księgowy.

(-) wż. Dr. Walewski
Naczelný Lekarz.

Tomaszów, dnia 22.VI.1937 r.

Grupa	Dział	§	WYSZCZEGÓLNIENIE	Wykonanie				o/o przy- pisu skład	Na jedne- go ubezpiez.	Budżet		
				kwoty paragrafów		kwoty działów						
				zł.	gr.	zł.	gr.					
1	2	3	4		5		6		7	8	9	
1			DOCHODY:									
	0		SKŁADKI:									
	0		Za obowiązkowe ubezpieczenie	1.239.766	40							
	1		Za kontynuowanie ubezpieczenia	—	—							
	2		Za dobrowolne ubezpieczenie	—	—							
	3		Za ubezp. prac. umysł., pozostających bez pracy	2.866	57	1.242.632	97	100	64,60			1.191.192
	1		ODSETKI:									
	0		Od składek za obowiązkowe ubezpieczenie	18.963	66							
	1		Od składek za kontynuowanie ubezpieczenia	—	—	18.963	66	1,5	0,99			18.878
	2		KARY:									
	0		Nałożone na pracodawców	2.353	67							
	1		Nałożone na ubezpieczonych	—	—	2.353	67	0,2	0,12			2.500
	3		DOPLĄTY I OPŁATY UBEZPIECZONYCH:									
	0		Dopłaty za porady lekarskie i zabiegi lecznicze	10.221	28							
	1		Dopłaty za lekarstwa i środki lecznicze i pomocnicze	7.876	68							
	2		Dopłaty za protezy i środki pom. p-ko znieksz. i kal.	—	—							
	3		Dopłaty i opł. za porady, zab. i protezy dentystyczne	2.241	90	20.339	86	1,6	1,06			19.649
	4		ZWROTY ZA UDZIELONE ŚWIADCZENIA:									
	0		Na koszt bratnich ubezpieczalni	14.105	84							
	1		Na koszt Z. U. S.	17.167	13							
	2		Inwalidom wojennym	457	24							
	3		Umowne	—	—	31 730	21	2,5	1,65			26.167
	5		SUBWEN. z OGÓL. FUND. UB. NA WYP. CHOR.			43.045	—	3,5	2,24			43.045
	6		INNE DOCHODY:									
	0		Dochody z własnych nieruchomości	—	—							
	1		Odsetki od wkładów i lokat	1.171	46							
	2		Zwroty kosztów prawnych i sądowych	715	54							
	3		Różne dochody	12.667	78	14.554	78	1,2	0,76			14.518
			Razem			1.373.620	15	110,5	71,42			1.315.949

(-) Dr. T. Osiński
Dyrektor.

(-) Z. Chmielewski
Komisarz.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:
(-) Inż. St. Liwacz (-) Inż. St. Kaszer
(-) K. Zastona.

14. Nieruchomości.

Budynki murowane:

budynek przy ul. św. Tekli 32	zł. 481.110.75	
schron do benzyny	<u>„ 308.52</u>	zł. 481.419.27

Budynki drewniane:

budynek w gm. „Wąwał“ kol. letniej	zł. 13.512.15	
Altana na kol. letniej	„ 105.—	
Budynek przy ul. św. Tekli 32	<u>„ 1.423.—</u>	15.040.15

Place i grunty:

Ogród przy ul. Tekli 32	zł. 58.532.40	
parcela leśna w gm. „Wąwał“ (Niebieskie Źródła)	<u>„ 118.818.30</u>	177.350.70

15. Protokół Nr. 3.

Komisja Rewizyjna powołana przez Przewodniczącego p. Dyrektora Władysława Landsberga w składzie:

p. inż. Liwacz, p. inż. Kaszer, p. prof. Zasłona i p. Piekarski — na posiedzeniach odbytych w dniach 2, 5 i 8 kwietnia 1937 roku — zapoznawszy się ze sporządzonym bilansem i rachunkiem działalności Ubezpieczalni Społecznej w Tomaszowie Mazow. stwierdza ich zgodność z księgami i dowodami Ubezpieczalni.

Komisja Rewizyjna po szczegółowym sprawdzeniu szeregu pozycji stwierdza, że pozycje te są należycie udowodnione.

Rewizja kasy przeprowadzona w dniu 31 grudnia 1936 roku stwierdziła zgodność stanu gotówki ze stanem ksiąg.

Na podstawie powyższego Komisja Rewizyjna stawia wniosek o zatwierdzenie i przyjęcie rachunku działalności za rok sprawozdawczy 1936.

Tomaszów Maz., dnia 8 kwietnia 1937 roku.

Przewodniczący (—) **Wł. Landsberg**

Członkowie:

(—) **W. Piekarski** (—) **inż. St. Liwacz**

(—) **St. Kaszer** (—) **K. Zasłona**



Kolonia letnia
Ubezpieczalni Społecznej w Tomaszowie Maz.
we własnym lasku nad Pilicą.



16. ZAKOŃCZENIE.

Z powyższego—z natury rzeczy bardzo pobieżnego i krótkiego—przedstawienia działalności Ubezpieczalni Społecznej w Tomaszowie - Mazowieckim w ciągu roku 1936-go widać, że Ubezpieczalnia ta, choć nowa i niewielka, zaliczona być może do grupy ubezpieczalni zdrowych, to znaczy takich, które o własnych siłach wykonują ciężące na nich zadania i obowiązki.

Co się tyczy zamierzeń na przyszłość—Ubezpieczalnia radaby przedewszystkim bodaj stopniowo usprawnić swoje urządzenia, dostosować je do należytego poziomu, usunąć wszystkie te braki, o których wspomniano powyżej. Zadania te — o ile nie zajdzie nic nieprzewidzianego i rozwój instytucji postępować będzie nadal w tempie dotychczasowym — Ubezpieczalnia przeprowadzi własnymi siłami w ciągu 1—2 lat.

Tomaszów Mazowiecki, dn. 20 sierpnia 1937 roku.

Komisarz Ubezpieczalni
(—) **Zdzisław Chmielewski**

p. o. Lekarza Naczelnego
(—) **Dr. Witold Szyszkowski**

Dyrektor
(—) **Dr. Tadeusz Osiński**



T R E Ś Ć.

1. Podstawy prawne działalności Ubezpieczalni	str. 3
2. Okrąg działania i charakterystyka terenu	„ 3
3. Organa i Władze Nadzorcze Ubezpieczalni	„ 7
4. Administracja Ubezpieczalni	„ 8
5. Organizacja lecznictwa Ubezpieczalni	„ 9
6. Ubezpieczeni i zakłady pracy	„ 11
7. Podstawy finansowe działalności Ubezpieczalni	„ 12
8. Świadczenia pieniężne	„ 14
9. Świadczenia lecznicze, profilaktyka i współdziałanie z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi	„ 16
10. Działalność Ubezpieczalni na rzecz innych rodzajów ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy	„ 20
11. Koszty administracyjne	„ 22
12. Zarząd majątkiem Ubezpieczalni	„ 22
13. Zamknięcia rachunkowe za 1936 rok wraz ze specyfikacją do rachunku nieruchomości i pożyczek	„ 25
14. Nieruchomości	„ 32
15. Protokół Komisji Rewizyjnej	„ 33
16. Zakończenie	„ 37

18, - (1)

1/16.06

1

1

4597-A